

Міністерства, агентства та інші державні установи, що приймають участь в управлінні біоцидами

Глава 4.

Дмитруха Н.М., ДУ «Інститут медицини праці імені

Ю.І. Кундієва НАМН України», д.б.н., с.н.с.;

Рудницька О.П., ДУ «Інститут громадського здоров'я імені

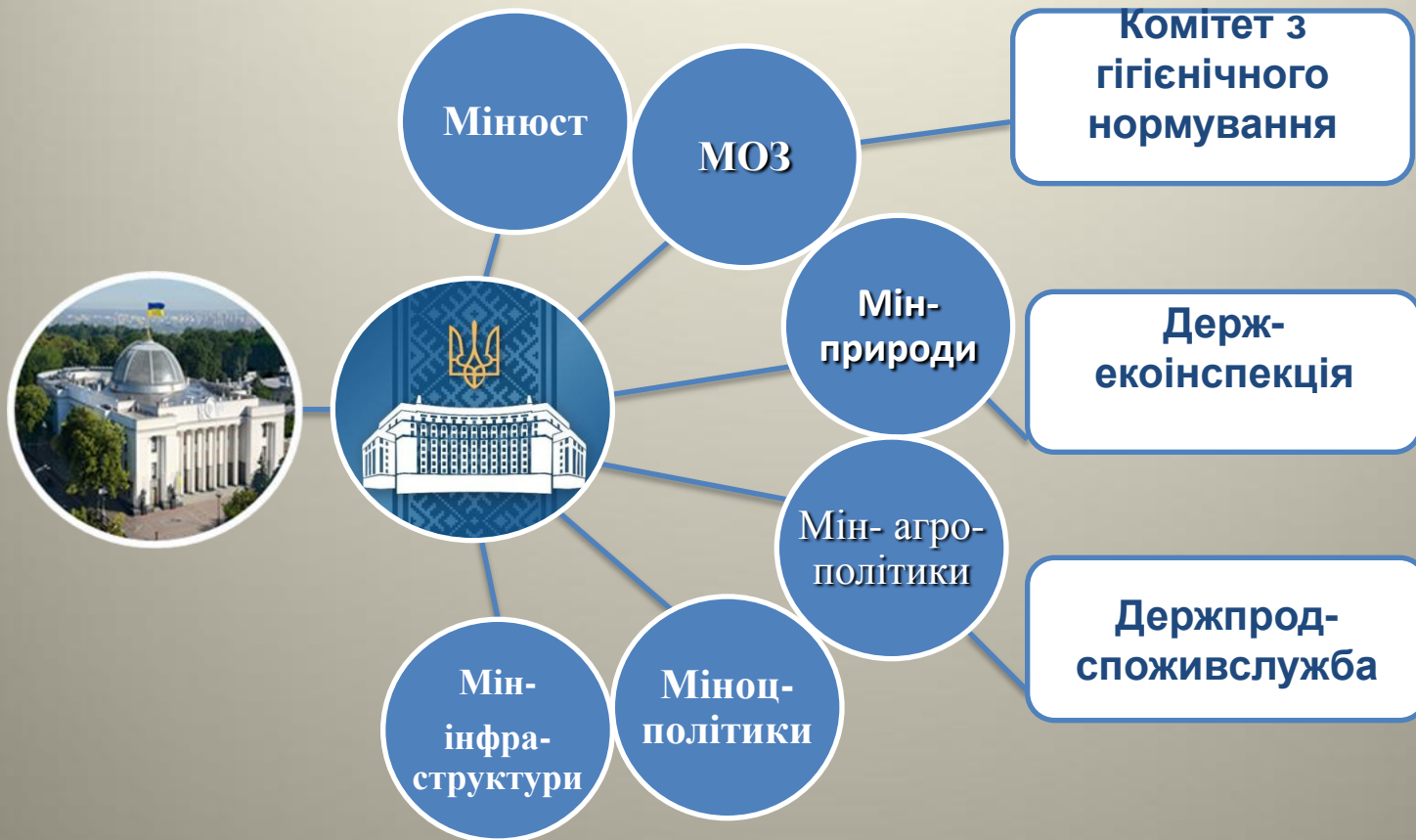
О. М. Марзєєва НАМН України», к.мед.н.;

Картавцев О.М., “Центр екологічних ініціатив Мінприроди України”.

Державна політика України в сфері діяльності, пов'язаної з біоцидами (пестицидами) базується на:

- пріоритетності збереження здоров'я людини і охорони навколишнього середовища по відношенню до економічного ефекту від застосування біоцидів (пестицидів);
- безпеці для здоров'я людини і навколишнього середовища під час виробництва, випробування і застосування біоцидів (пестицидів) за умови дотримання вимог, встановлених державними стандартами, санітарними нормами, регламентами та іншими нормативними документами.

Міністерства та державні структури України, що приймають участь в управлінні біоцидами

Верховна Рада України - вищий законодавчий орган, забезпечує законодавче та нормативно-правове регулювання в управлінні біоцидними продуктами.

Кабінет Міністрів України – центральний орган виконавчої влади, забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища та регулювання хімічних речовин, включаючи біоциди і відходи.

Відповідальність міністерств, відомств та інших державних установ для управління біоцидами на етапах їх життєвого циклу

Міністерства, відомства, державні установи України	Імпорт	Вироб- ництво	Реєст- рація	Транс- порту- вання	Засто- сува- ння	Збері- гання	Утилі- зація
МОЗ	+	+	+	+	+	+	
Мінприроди	+	+	+	+	+	+	+
Мінагрополітики	+	+	+	+	+	+	+
Мінсоцполітики		+					
Мініюст			+				
Мінінфраструктури				+			
Держекоінспекція	+	+	+	+	+	+	+
Держпродспоживслужба	+	+	+	+	+	+	+
Державна фіскальна служба	+	+					
Установи Національної академії медичних наук		+			+	+	

Міністерство охорони здоров'я (МОЗ) України

забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, санітарного та епідемічного благополуччя населення.

Щодо управління біоцидами, МОЗ забезпечує:

- затвердження гігієнічних нормативів і регламентів безпечного застосування пестицидів і агрохімікатів;
- встановлення санітарно-гігієнічних вимог до транспортування, зберігання та застосування пестицидів і агрохімікатів;
- державну реєстрацію біоцидів у порядку, встановленому законодавством, затвердження форм ведення державного реєстру дезінфікуючих засобів;
- затвердження переліків установ та організацій, які виконують роботи з гігієнічної регламентації небезпечних факторів.

Міністерство екології та природних ресурсів (Мінприроди) України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки:

- здійснює державну реєстрацію пестицидів та агрохімікатів;
- веде перелік пестицидів та агрохімікатів, дозволених для використання, затверджує регламенти їх застосування;
- затверджує план державних випробувань пестицидів та агрохімікатів;
- здійснює акредитацію підприємств, установ та організацій, які проводять державні випробування пестицидів та агрохімікатів;
- забезпечує нормативно-правове регулювання у сфері екологічної безпеки, поводження з відходами, у тому числі пестицидами.

Міністерство аграрної політики та продовольства (Мінагрополітики) України є

головним органом у системі центральних органів виконавчої влади з питань формування та забезпечення реалізації політики у сфері поводження з пестицидами:

- затверджує порядок створення й використання резерву пестицидів для боротьби з особливо небезпечними шкідниками сільськогосподарських рослин;
- затверджує програму навчання працівників, робота яких пов'язана з організацією та проведенням робіт із транспортування, зберігання, застосування, торгівлі пестицидами і агрохімікатами;
- затверджує порядок застосування пестицидів і агрохімікатів на території, що піддалася радіоактивному забрудненню, а також у зонах надзвичайних екологічних ситуацій;
- затверджує порядок здійснення державного нагляду й державного контролю за дотриманням законодавства про пестициди та агрохімікати в галузі рослинництва;
- реєструє технічні засоби застосування пестицидів та агрохімікатів.

Міністерство інфраструктури України

забезпечує контроль за транспортуванням небезпечних вантажів (у тому числі пестицидів) різними видами транспорту (залізничним, водним, авіаційним, автомобільним).

Міністерство соціальної політики України

забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері промислової безпеки, охорони праці, гігієни праці.

Міністерство юстиції України

забезпечує формування та реалізує державну правову політику, здійснює державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, а також інших органів, акти яких відповідно до законодавства підлягають державній реєстрації.

Державна екологічна інспекція (Держекоінспекція) України

- Основним завданням у сфері контролю за поводженням із пестицидами є реалізація державної політики зі здійснення державного нагляду за додержанням вимог законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, у сфері поводження з відходами (окрім поводження з радіоактивними відходами) і небезпечними хімічними речовинами, пестицидами та агрохімікатами.

Державна служба України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба)

Завдання:

- Здійснення державного нагляду (контролю) за дотриманням санітарного законодавства та законодавства щодо зберігання, транспортування, торгівлі та застосування пестицидів і засобів захисту рослин
- Державна санітарно-епідеміологічна експертиза та реєстрація дезінфекційних засобів.

Оцінка та пропозиції

- Система існуючих в Україні гігієнічних та екологічних нормативів недостатньо розвинута на сьогоднішній день і не охоплює всі аспекти безпеки здоров'я населення та довкілля при використанні біоцидів. Першочерговим завданням є створення Національного Технічного Регламенту, спрямованого на поліпшення функціонування ринку біоцидних продуктів в Україні.
- При створенні Національного Технічного Регламенту необхідно врахувати накопичений міжнародний досвід, зокрема Регламенти ЄС № 528/2012 (регулює розміщення на ринку ЄС і використання біоцидної продукції) і №1107/2009 (регулює розміщення на ринку продукції для захисту рослин) . Це сприятиме підвищенню ефективності дій органів державного управління в забезпеченні безпеки використання біоцидних продуктів, досягнення повної координації дій різних міністерств та відомств, забезпечення єдиного інформаційного простору для органів управління на всіх рівнях, підвищенню кваліфікації та відповідальності державних чиновників і осіб, що приймають рішення, в сфері контролю за обігом біоцидів.
- Для ефективного управління біоцидами в Україні, необхідним є збільшення державної фінансової підтримки, а також залучення як бюджетних, так і позабюджетних джерел фінансування.